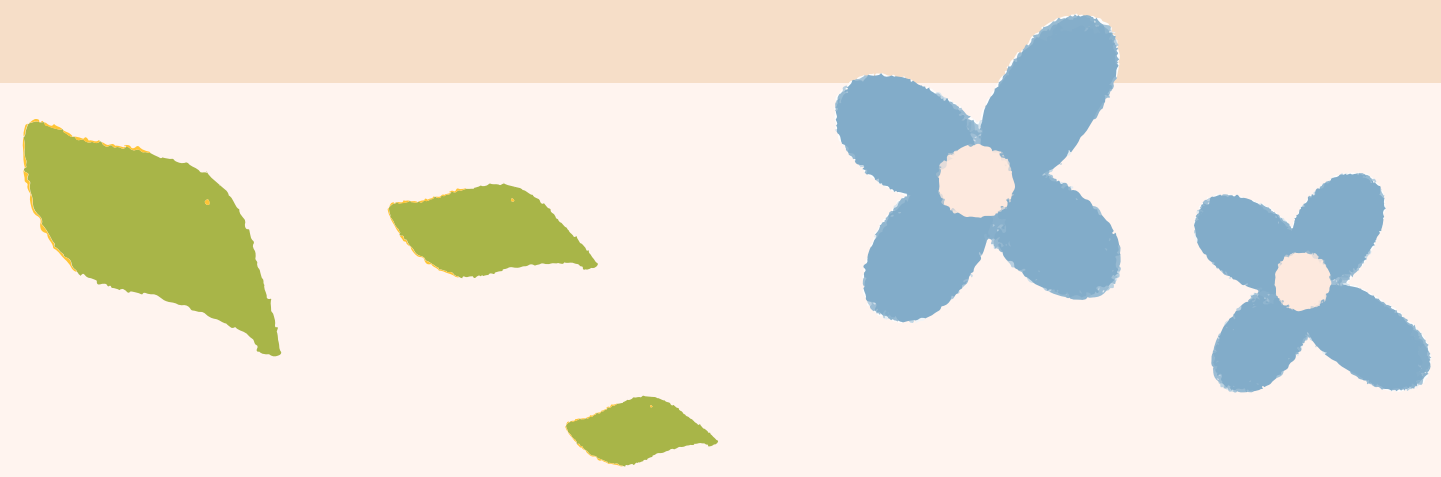
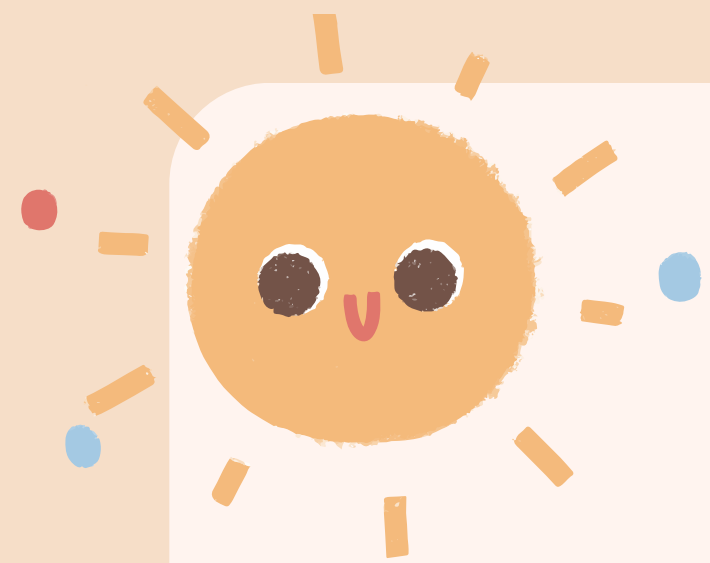
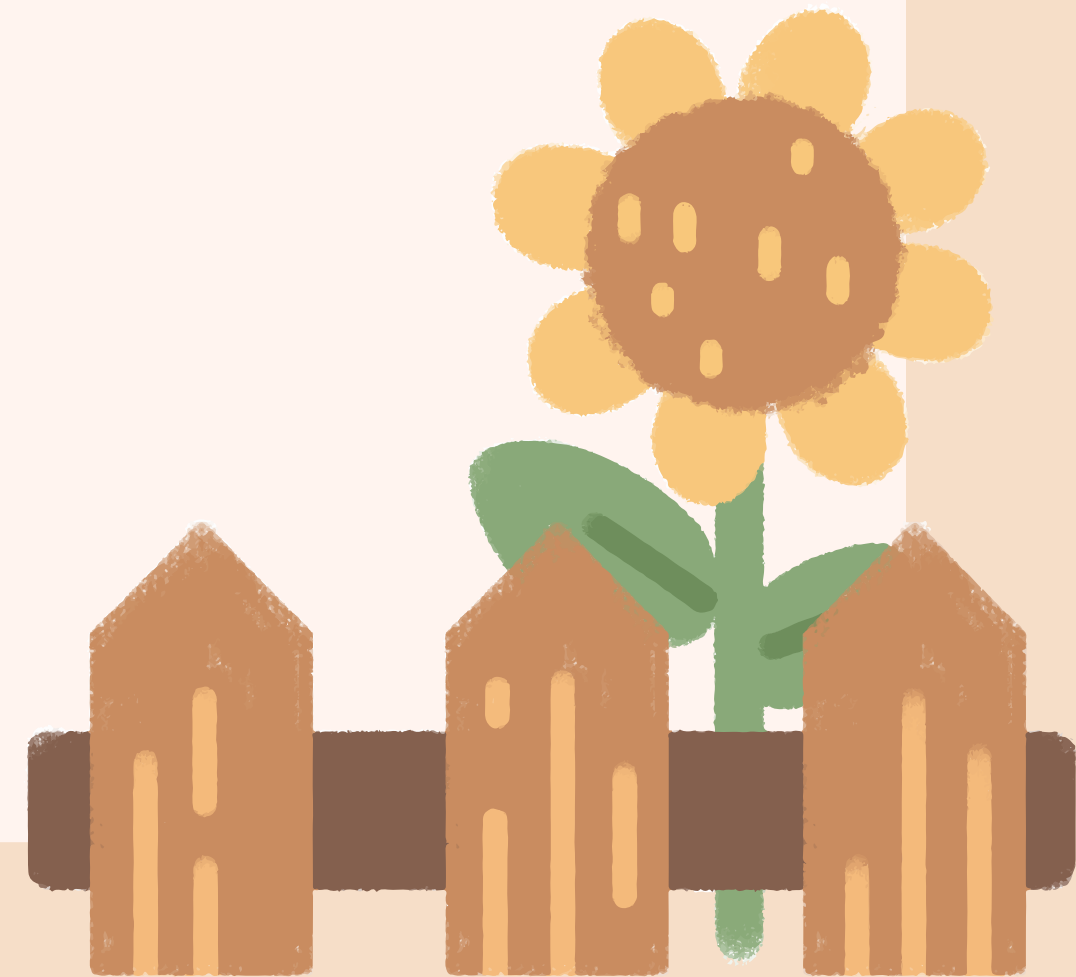
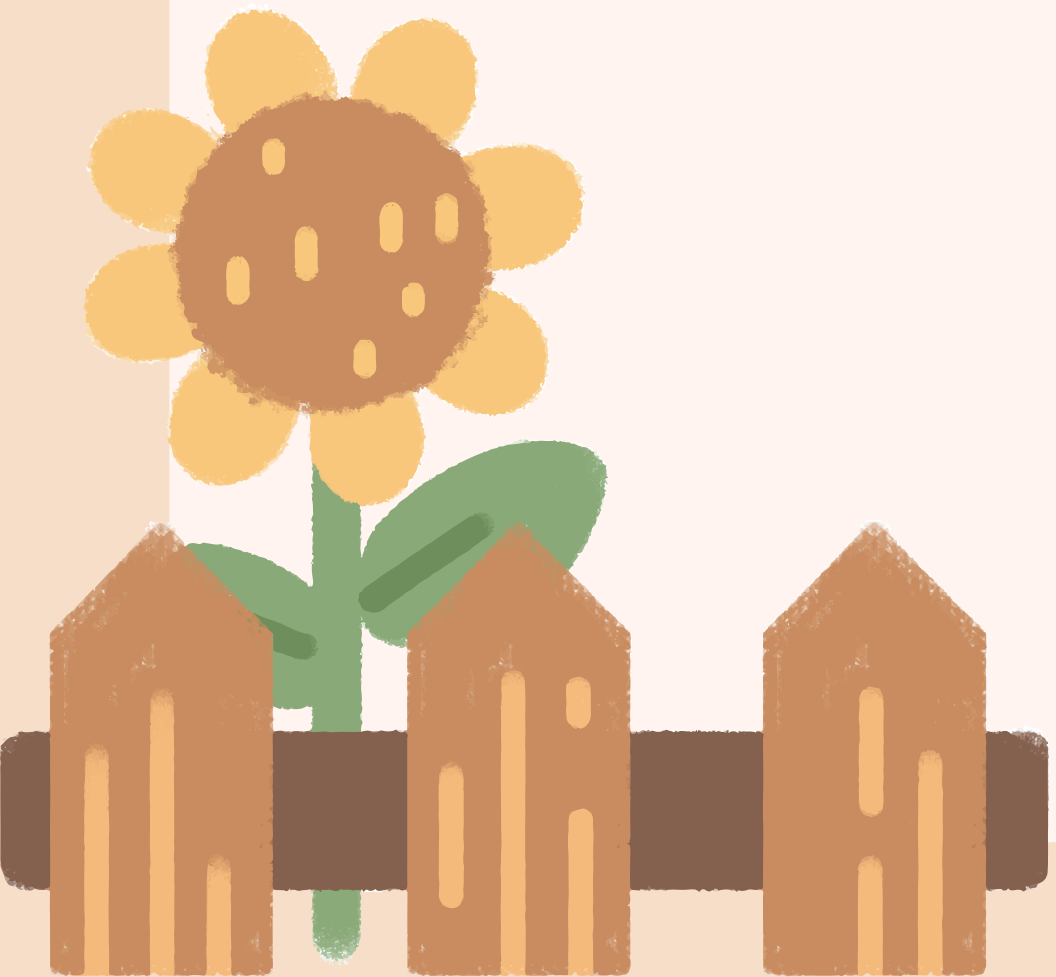

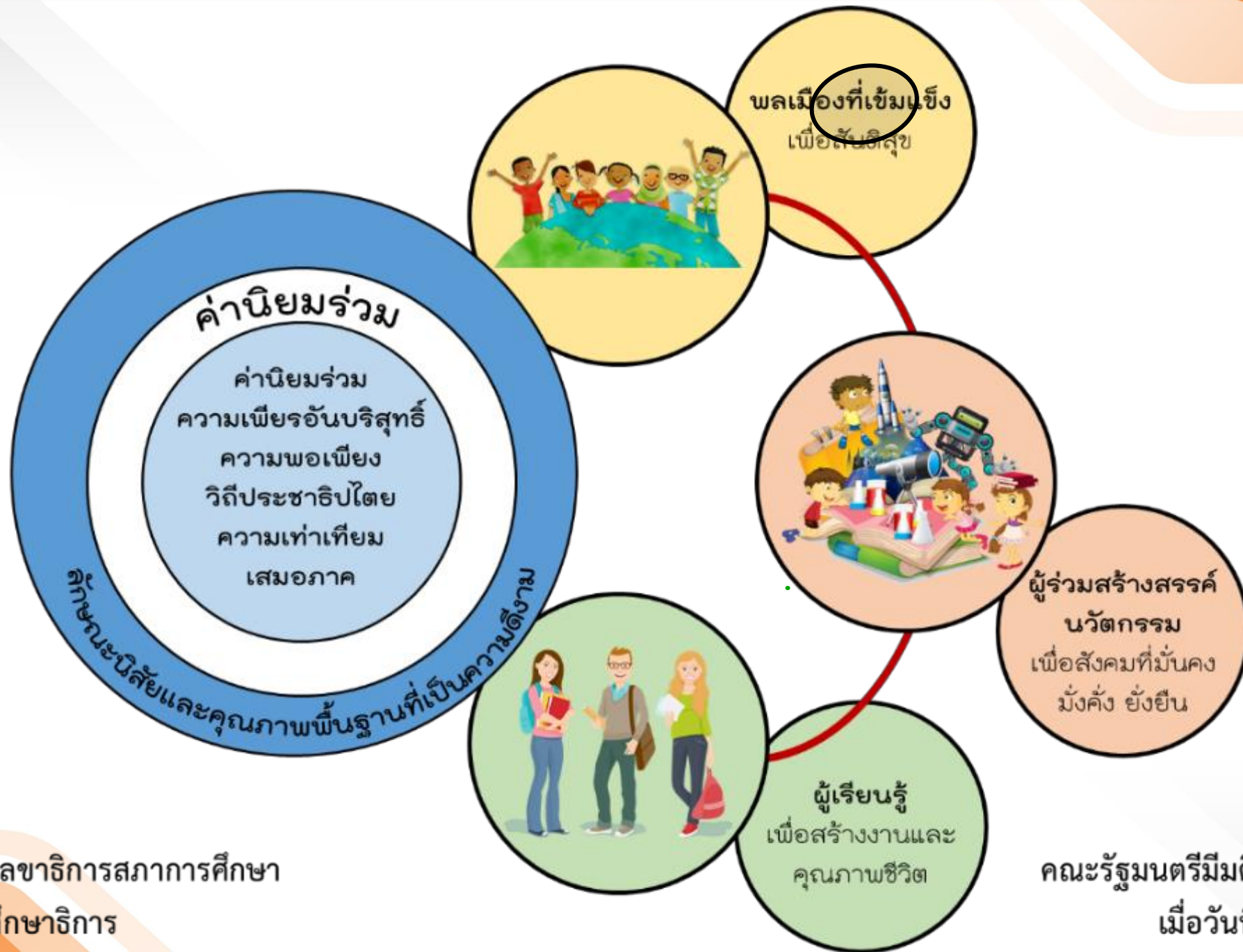
ทักษะการจัดการเรียนรู้

(รศ.ดร. พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์)

คุรุสภา

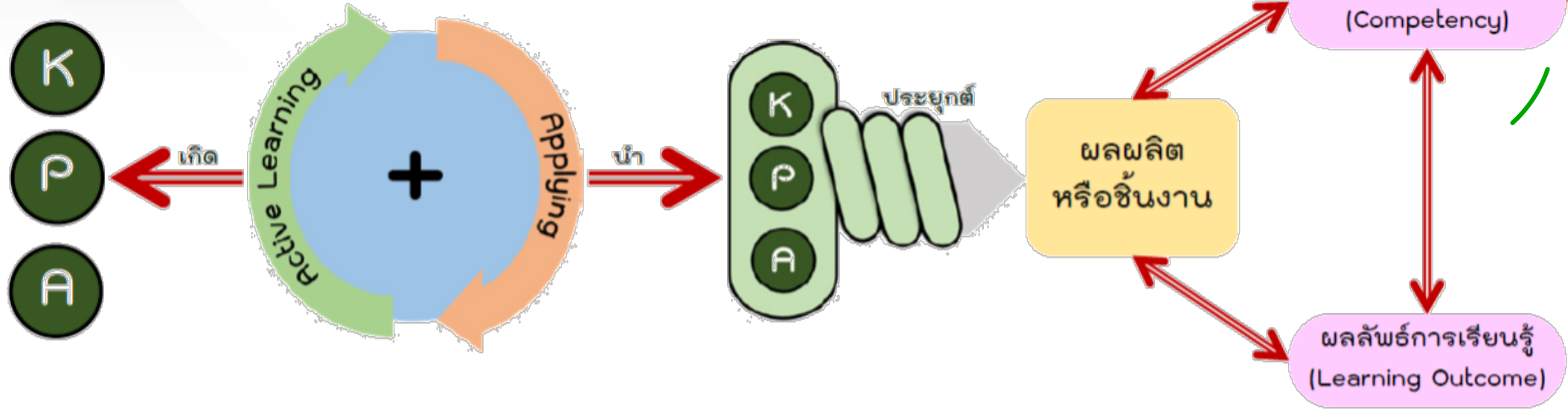
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ
เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2561

คุรุสภา

บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จด้วยการบูรณาการ
ความรู้ ทักษะ และนิสัย พร้อมแรงบันดาลใจ และ
แรงผลักดันจนได้ผลผลิต/ชิ้นงาน ซึ่งเรียกว่า
ผลลัพธ์การเรียนรู้

ฝัง บูรณาการ K P A ก่อเกิดสมรรถนะสร้างนวัตกรรม

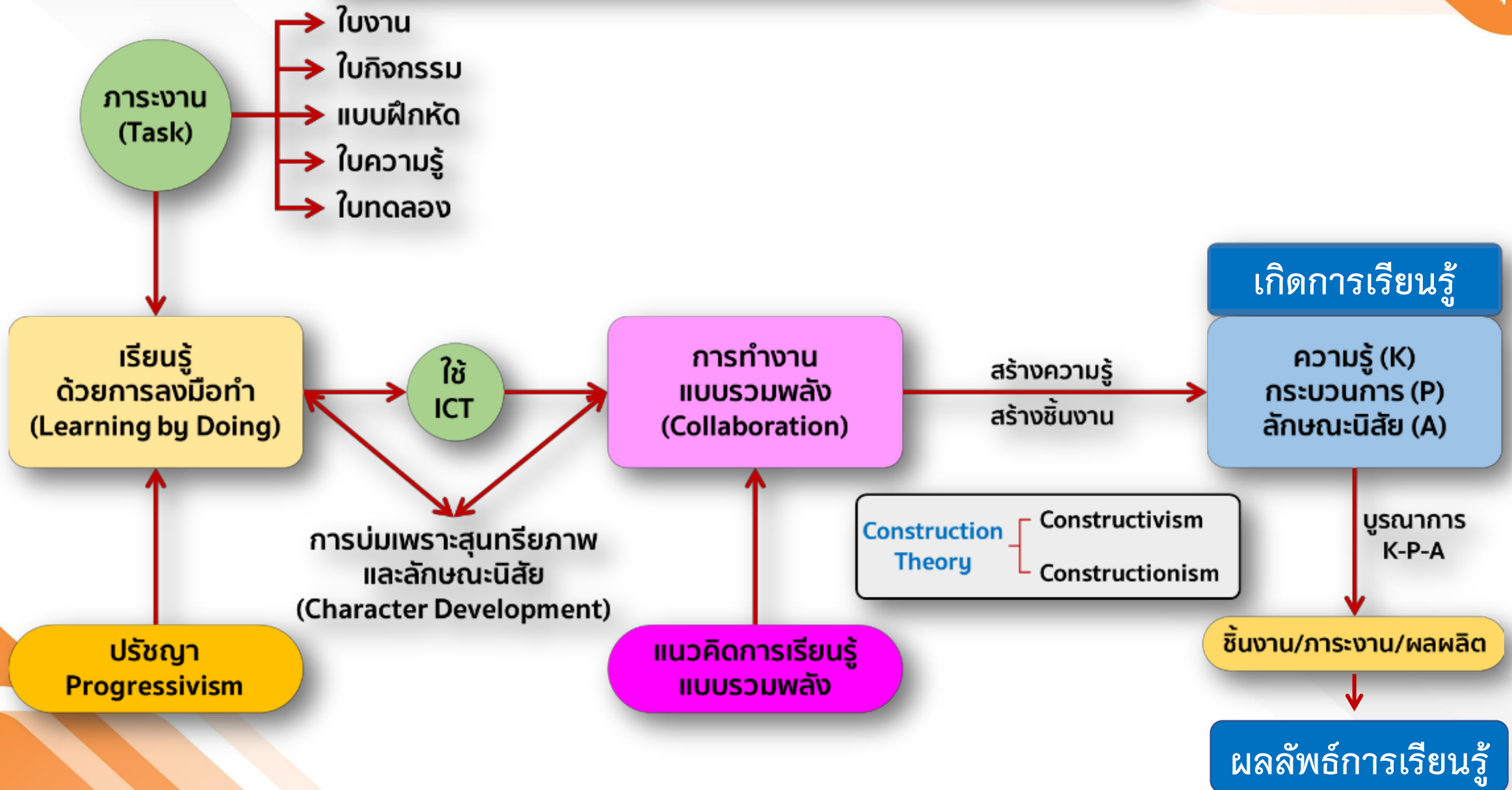
คุรุสภา

ผัง การจัดการเรียนรู้เน้นเด็กเป็นสำคัญ
(Child-Oriented Learning Management)

การจัดการเรียนการสอนเชิงรุก

สรุป ขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้แบบรวมพลัง 5 ขั้นตอน ได้ดังนี้

กระบวนการเรียนรู้แบบรวมพลัง 5 ขั้นตอน (Co-5STEPS)

3 ขั้นตอน	ชื่อขั้นตอน	พฤติกรรมการเรียนรู้ การสอนสืบสอบ	พฤติกรรมการเรียนรู้ การสอนโครงงาน
1. ขั้นนำ	1. เสนอสิ่งเร้าและ รวมพลังระบุดำถาม สำคัญ (สคส)	1.1 เสนอสิ่งเร้า 1.2 ระบุดำถามสำคัญ 1.3 คาดคะเนคำตอบ	1.1 ตั้งคำถามโครงงาน
2. ขั้นสอน	2. รวมพลังแสวงหา สารสนเทศและวิเคราะห์ (สว)	2.1 รวบรวมข้อมูลจาก แหล่งต่าง ๆ 2.2 วิเคราะห์ข้อมูล	2.1 ดำเนินการทำ โครงงาน 2.2 วิเคราะห์ข้อมูล
	3. รวมพลังอภิปรายและ สร้างความรู้ (อส)	3.1 นำเสนอและอภิปราย 3.2 สร้างความรู้ 3.3 ทำแบบฝึก	3.1 แปลความหมาย 3.2 สรุปการทำโครงงาน ได้สร้างนวัตกรรม
	4. รวมพลังสื่อสารและ คิดสะท้อน (สสค)	4.1 เล่าเรื่องรู้สู้กันฟัง 4.2 สะท้อนคิดข้อดี ข้อบกพร่อง และบทเรียนที่ได้	4.1 เขียนรายงานโครงงาน
	5. รวมพลังประยุกต์และ ตอบแทนสังคม (ปตท)	5.1 ประยุกต์ใน สถานการณ์ใหม่ได้ผลผลิต 5.2 เผยแพร่ผลงาน	5.1 นำเสนอเผยแพร่ ผลงาน ผลผลิต หรือ นวัตกรรมจากการทำ โครงงาน
3. ขั้นสรุป	+	+	+
	สรุป	สรุป	สรุป

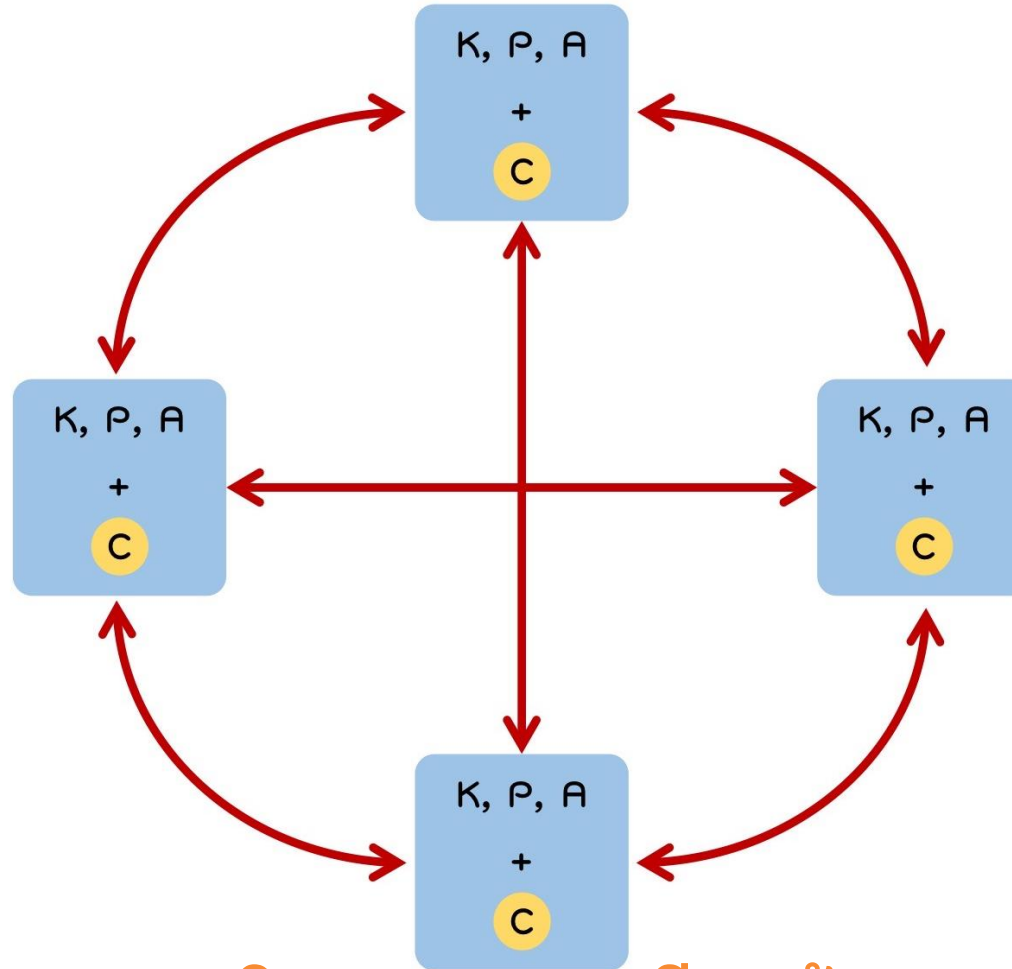

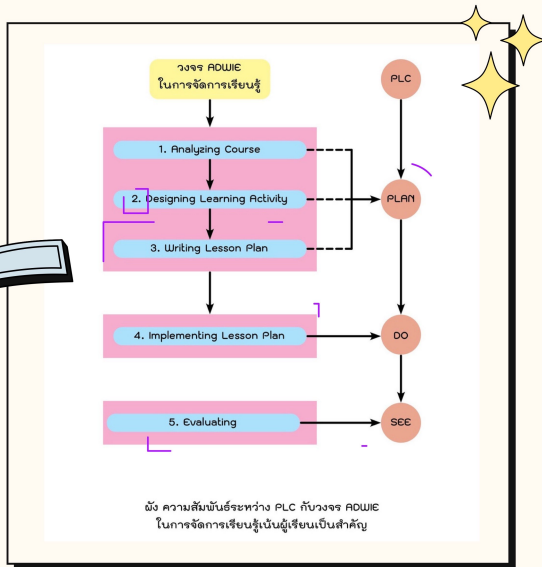
วัตถุประสงค์การเรียนรู้

ประเมินผลการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้

กรณีตัวอย่างการจัดการเรียนรู้ เพื่อบ่มเพาะลักษณะนิสัย แบบผสมผสาน ระหว่างสอนแบบตรงกับสอนแบบบูรณาการในการทำกิจกรรม

กรณีตัวอย่าง การจัดการเรียนรู้เรื่อง “การให้”

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ครูต้องคำนึงในสิ่งต่อไปนี้

1. ตัวครูเอง ต้องพิจารณาเรื่องการเป็นตัวแทนของเด็ก ๆ คือ ความเป็นผู้ให้ โดยเฉพาะการให้ความรักแก่เด็ก

2. รายวิชา ต้องวิเคราะห์รายวิชาที่จะนำไปถ่ายทอดบ่มเพาะนั้น เป็นรายวิชาพื้นฐาน หรือรายวิชาเพิ่มเติม และการพิจารณาตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้

3. การเรียนการสอน ต้องมีการออกแบบการเรียนการสอนใช้วิธีสอน เทคนิค แนวการสอนใดจึงจะเหมาะสม ประกอบการใช้สื่อการเรียนรู้ และ แหล่งการเรียนรู้ประกอบในการบ่มเพาะลักษณะนิสัย ควรต้องทำให้เด็กทุก ๆ คน ที่มีความแตกต่างกันมีความเข้าใจในมโนทัศน์เหมือนกัน มีการคิด การไตร่ตรอง และการยับยั้งชั่งใจ ตลอดจนมีความตระหนัก การยอมรับปฏิบัติ

4. การประเมินการเรียนรู้ ต้องเป็นการประเมินอย่างหลากหลายด้วยเครื่องมือหลากหลาย เพื่อประเมินว่าเด็กได้รับการปลูกฝังตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ตลอดจนลักษณะนิสัยอันเป็นจุดเน้นของการเรียนการสอนครั้งนี้ ควรมีการประเมินผลติดตามอย่างต่อเนื่อง

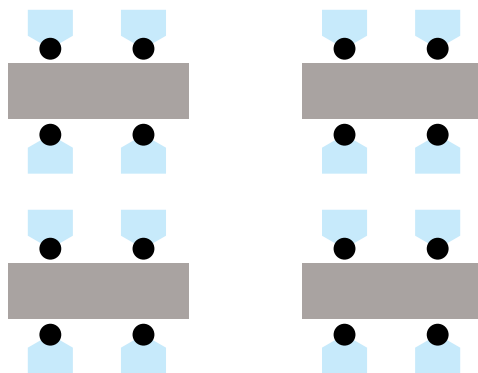
5. การจัดการชั้นเรียน ต้องเป็นการจัดบรรยากาศทางกายภาพ และบรรยากาศทางจิตใจ และต้องไม่ลืมการจัดที่นั่งเรียนให้เด็กเรียนรู้ เน้นการทำงานแบบรวมพลัง มีการคละเทศ คละความสามารถ

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง “การให้” ซึ่งเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ประกอบด้วยมโนทัศน์ 3 ประการ คือ

1. ความหมายของ “ให้”
2. ตัวอย่างของการให้
3. ความหมายของการให้ที่มีคุณค่า

เป็นการจัดกิจกรรมใช้กระบวนการเรียนรู้แบบรวมพลัง 5 ขั้นตอนโดยใช้ภาพเป็นสื่อการเรียนรู้เพื่อให้เด็กอุปมาอุปมัยอันเป็นการพัฒนาการใช้เหตุผล

การจัดการชั้นเรียนมีการจัดที่นั่ง ดังภาพ

ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนการสอน มีรายละเอียดดังนี้

1. มโนทัศน์ หรือความรู้ ที่จะนำไปจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

1) ให้ หมายถึง มอบ สละ อนุญาต

2) ตัวอย่างของการให้

มอบ : ให้ช่อดอกไม้เป็นรางวัล

สละ : ให้ชีวิตเป็นทาน

อนุญาต : ฉันทให้เข้าไปเที่ยว

3) การให้ที่มีคุณค่า คือ การมอบที่จะก่อให้เกิดสุขทั้งผู้ให้และผู้รับ

2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1) อธิบายความหมายและยกตัวอย่างของการให้ได้

2) บอกความหมายของการให้ที่มีคุณค่า

3) ปฏิบัติกิจกรรม คน 4 ประเภทอย่างรวมพลังด้วยความ
อดทนได้

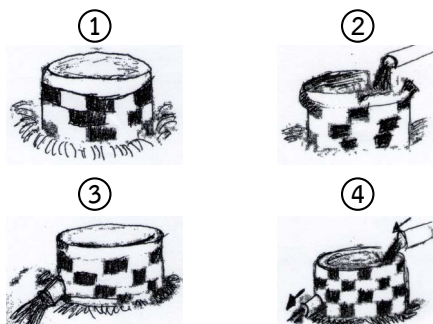
4) ออกแบบและผลิตงานเพื่อนำไปให้เป็นการบริการสังคมได้

5) มีความพร้อมเพรียงและอดทน

3. สื่อการเรียนรู้ คือ ใบกิจกรรม เรื่อง คน 4 ประเภท

ใบกิจกรรม เรื่อง คน 4 ประเภท

1. กลุ่มร่วมกันสังเกตภาพบ่อน้ำ 4 บ่ออย่างละเอียด

2. ให้วิเคราะห์ลักษณะของบ่อทั้ง 4 โดยอภิปรายพร้อมสรุปตามประเด็นต่อไปี้ โดยใช้การทำงานแบบเดี่ยว-คู่-ทีม

- 1) บ่อน้ำทั้ง 4 เหมือนกันหรือไม่อย่างไร
- 2) น้ำในบ่อน้ำทั้ง 4 มีลักษณะเหมือนหรือต่างกันอย่างไร
- 3) น้ำบ่อใดล้นและน้ำบ่อใดแห้ง เพราะเหตุใด
- 4) น้ำบ่อใดเน่าและน้ำบ่อใดใส เพราะเหตุใด
- 5) ถ้าเปรียบคนกับบ่อน้ำทั้ง 4 จะสรุปได้ว่าอย่างไร
- 6) บ่อน้ำใดแสดงว่าเป็นผู้ให้ และถ้าคนเป็นผู้ให้ เขาให้อะไรบ้าง

3. ให้เขียนคำตอบประเด็นต่าง ๆ ตามคำถามในข้อ 2 ลงในกระดาษที่กำหนด (ใช้เวลา 20 นาที)

**จงร่วมด้วยช่วยเพื่อน
ด้วยความพร้อมเพรียงและอดทน**

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน ใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมพลัง 5 ขั้นตอน

1. ขั้นเสนอสิ่งที่เรารู้และระบุนิยามสำคัญ

1.1 ผู้สอนเขียนพุทธศาสนสุภาษิตต่อไปนี้บนกระดาน

ให้ท่านท่านจักให้	ตอบสนอง
นบท่านท่านจักปอง	นอบไหว้
รักท่านท่านควรครอง	ความรัก เรานา
สามสิ่งนี้เว้นไว้	แต่ผู้ทรชน ฯ

ผู้สอนใช้คำถามนำดังต่อไปนี้

- 1) สุภาษิตดังกล่าวเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมใด
- 2) การให้คืออะไร
- 3) การให้ที่มีคุณค่าทำได้อย่างไร คืออะไร
- 4) ผู้เรียนเคยให้ไหม และเคยให้อะไรบ้าง

1.2 ผู้เรียนทบทวนประสบการณ์เดิมตั้งคำถามในข้อ 1 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ think-pair-share

2. ขั้นแสวงหาสารสนเทศและวิเคราะห์

2.1 กลุ่มทำกิจกรรมตามใบกิจกรรมคน 4 ประเภท

2.2 แต่ละกลุ่มทบทวนผลการวิเคราะห์ข้อมูล และวิธีการนำเสนอ โดยให้สมาชิกช่วยเพื่อนเป็นคู่ภายในกลุ่ม

3. ขั้นอภิปรายและสร้างความรู้

3.1 หลังจากที่ผู้แทนกลุ่มนำเสนอผลการทำกิจกรรมแล้ว ผู้สอนนำอภิปรายด้วยคำถามต่อไปนี้

- 1) บ่อน้ำทั้ง 4 เหมือนกันหรือไม่ อย่างไร (เปรียบเทียบ)
- 2) น้ำในบ่อน้ำทั้ง 4 มีลักษณะเหมือนหรือต่างกันอย่างไร (วิเคราะห์)

- 3) น้ำบ่อไตล้นและน้ำบ่อไตแห้ง เพราะเหตุใด
(สรุปอ้างอิง/การให้เหตุผล)
- 4) น้ำบ่อไตเน่าและน้ำบ่อไตแห้ง เพราะเหตุใด
(สรุปอ้างอิง/การให้เหตุผล)
- 5) ถ้าเปรียบคนกับบ่อน้ำทั้ง 4 จะสรุปได้ว่าอย่างไร
(อุปมาอุปมัย)
- 6) บ่อน้ำไตแสดงว่าเป็นผู้ให้ และถ้าคนเป็นผู้ให้ เขาให้อะไรบ้าง
(สรุปอ้างอิง) (มอบดอกไม้ สละเวลา อนุญาตให้ทำงานต่อได้ ฯลฯ)
- 7) การให้นั้นมีทั้งมอบ สละ และอนุญาต ให้สังเกตและระบุ
ว่าทั้ง 3 มีพฤติกรรมใดเป็นตัวร่วม (วิเคราะห์)

3.2 ผู้เรียนแต่ละคนสรุปความหมายของคำว่า “ให้” พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ (สรุปอ้างอิง/การให้เหตุผล)

- 1) จากนั้นให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการให้อย่างไรและผู้รับ ซึ่งเรียกว่า “การให้ที่มีคุณค่า” (อภิปราย/แลกเปลี่ยนความรู้)
- 2) ให้ผู้เรียนร่วมกันโดยเพื่อนช่วยเพื่อนสรุปความหมายของการให้ที่มีคุณค่า (สรุปผล)

3.3 ผู้สอนเชื่อมโยงความรู้ที่ผู้เรียนสรุปไปยังความรู้ที่ผู้สอนเตรียมมา

3.4 ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดด้วยการเล่าประสบการณ์ของตนเองเกี่ยวกับการให้

4. ขั้นสื่อสารและสะท้อนความคิด

ให้สมาชิกเก่งจับคู่กับเด็กเรียนช้า แล้วให้สื่อสารเรื่องที่เรียนซึ่งกันและกัน จากนั้นให้สะท้อนความคิดการทำงานมีจุดเด่น จุดบกพร่องอะไรบ้าง สงสัยอะไรอีกบ้าง จนได้บทเรียน

5. ชั้นประยุกต์และตอบแทนสังคม

ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มกำหนดแหล่งที่จะไปบริการสังคมเพื่อแสดงความเป็นผู้มีจิตสาธารณะ แล้วออกแบบและผลิตผลงานใด ๆ ก็ได้ที่เป็นความคิดริเริ่มใช้วัสดุท้องถิ่น เพื่อจะไปให้ในแหล่งนั้นอย่างมีคุณค่า ทั้งนี้ให้ใช้ข้อมูลจากฐานคอมพิวเตอร์ประมวลการศึกษา เช่น การสืบค้นข้อมูล และการออกแบบ

ครูมีการสรุปใจด้วยบทร้อยกรองเกี่ยวกับการให้ต่อไปนี้

ความสัมพันธ์สร้างได้ยากนัก	ถ้ารู้จักการให้ย่อมได้ผล
ให้ความรัก ให้อภัย ให้เกียรติคน	ไม่ยกตนข่มใครมันไม่ดี
เริ่มจากการจริงใจให้เขาก่อน	ผลจะย้อนเกิดมีทวีผล
ยิ่งตัวเราเอาใจเขาใส่ตน	จะเกิดผลพบมิตรสนิทนาน

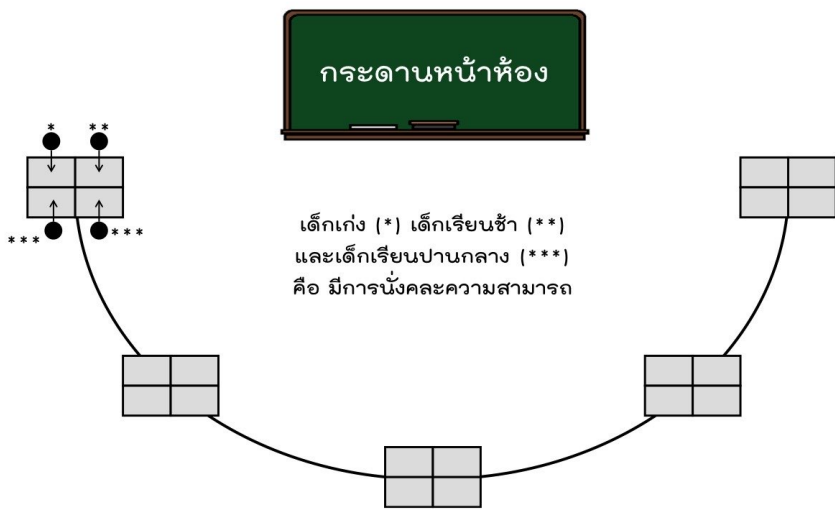
4. การประเมินการเรียนรู้

- 1) การประเมินความรู้ เรื่อง การให้ ด้วยแบบสอบ
- 2) ประเมินการปฏิบัติตามใบกิจกรรมด้วยแบบประเมิน
- 3) ประเมินผลการออกแบบผลิตงานด้วยแบบประเมิน
- 4) ประเมินคุณลักษณะ ความพร้อมเพรียง และความอดทนด้วยแบบสังเกต

โดยสรุป กรณีตัวอย่างข้างต้นเป็นการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การให้ ด้วยวิธี 2 แบบ คือ 1) สอนแบบตรงโดยใช้การสืบสอบจากสื่อภาพ และ 2) สอนแบบสอดแทรกโดยบูรณาการในใบกิจกรรมที่เป็นแนวทางให้เด็กปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดการชั้นเรียนเพื่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลัง

1) การจัดโต๊ะและตำแหน่งที่นั่งของนักเรียนเป็นกลุ่ม 4 คนต่อกลุ่ม

การวางแผนใช้กระดาน

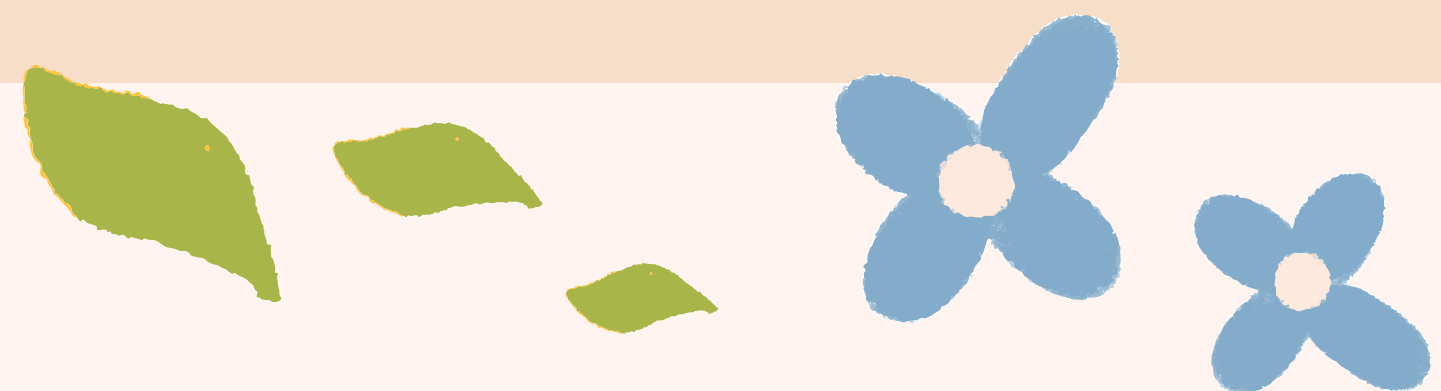
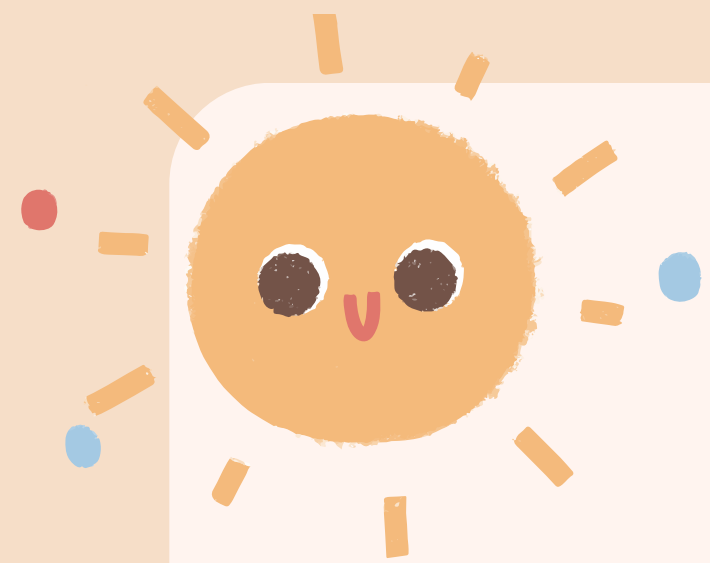
2) เตรียมสร้างบรรยากาศทางจิตใจ

เด็กดี : เตรียมบ่มเพาะเด็กให้เป็นเด็กดีมีวินัย

ครูดี : เตรียมสอนดีด้วยบุคลิกภาพดี มีปิยวาจา และพัฒนาตนเอง

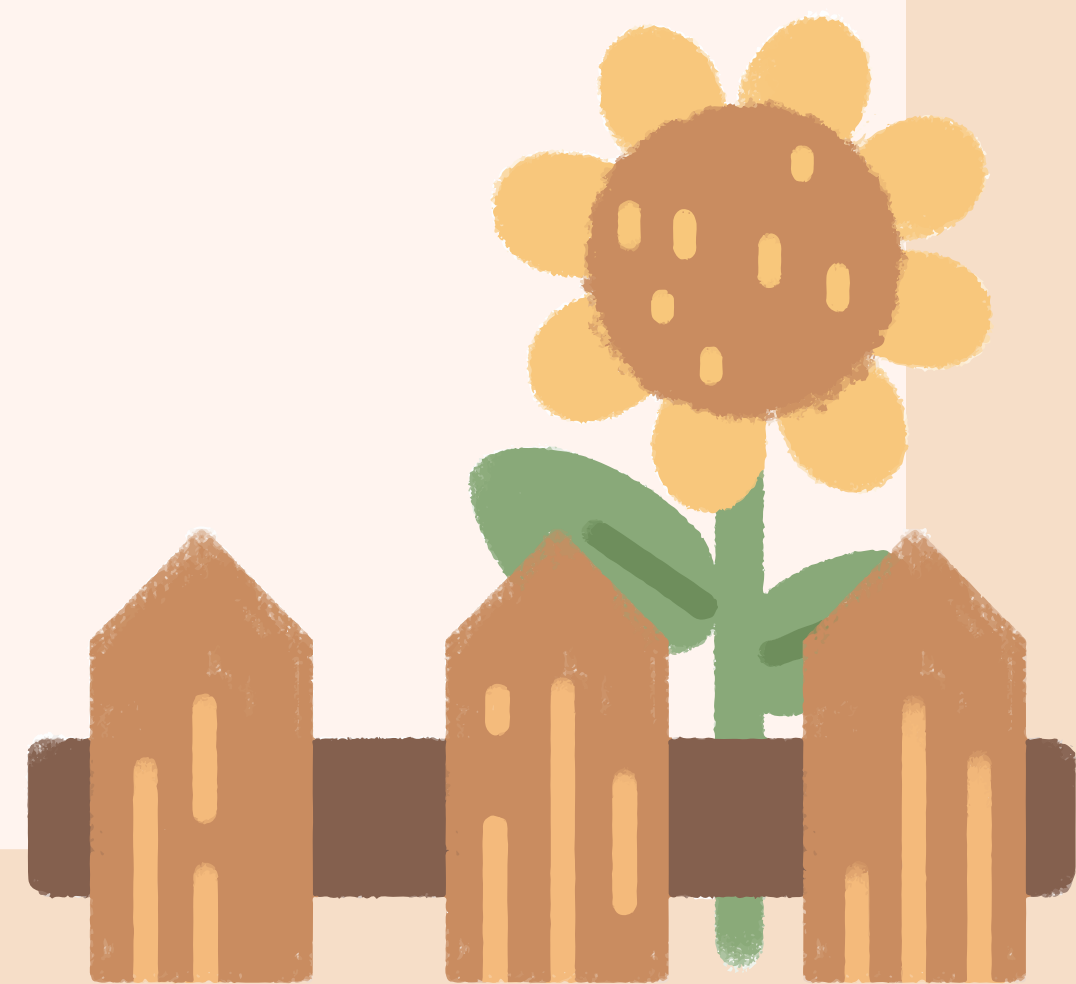
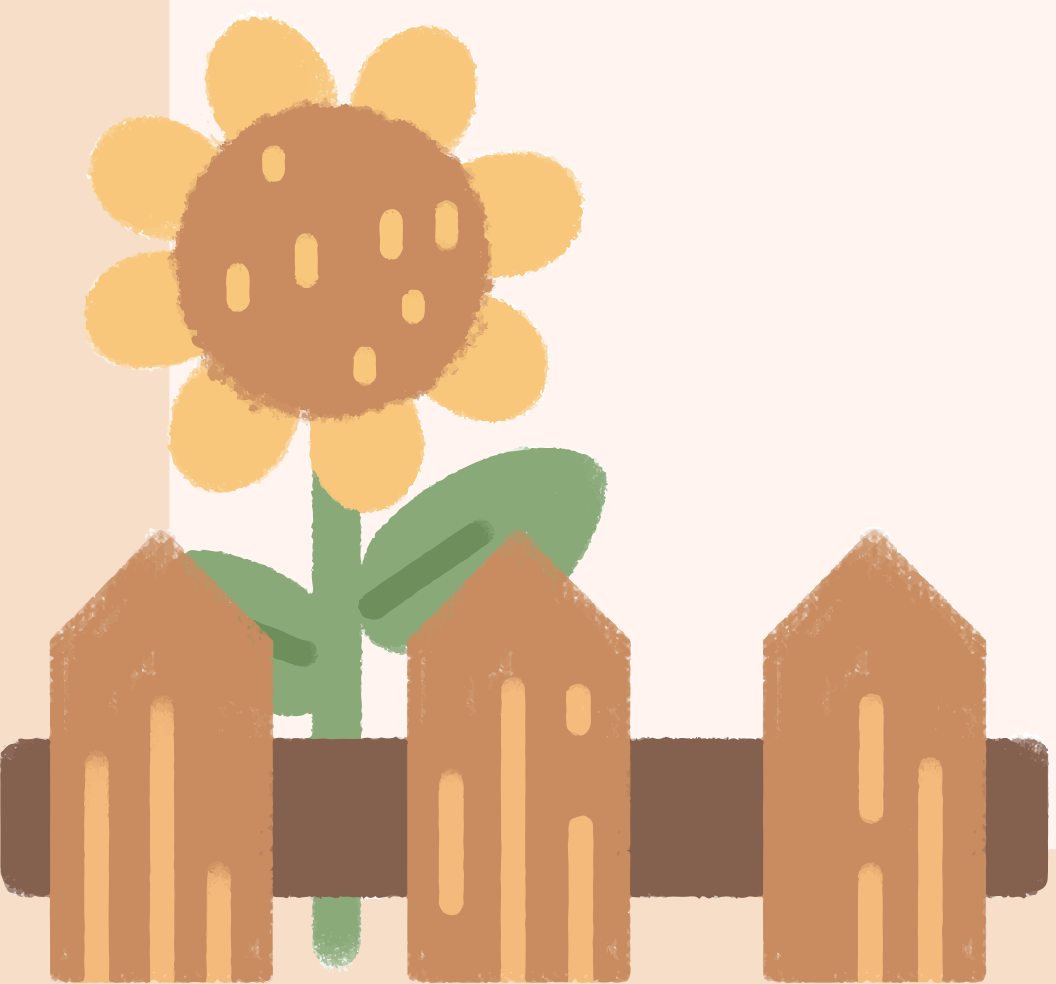
บรรยากาศดี : เป็นบรรยากาศสุข ที่เด็กมีอิสระคิด ทำ และร่วมพลัง

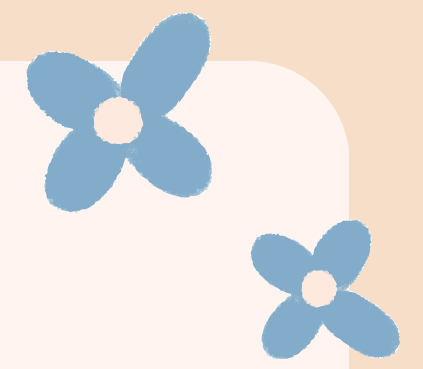
พัฒนาต่อ

ทักษะการสอน ของครู 7 ประการ

(รศ.ดร. พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์)

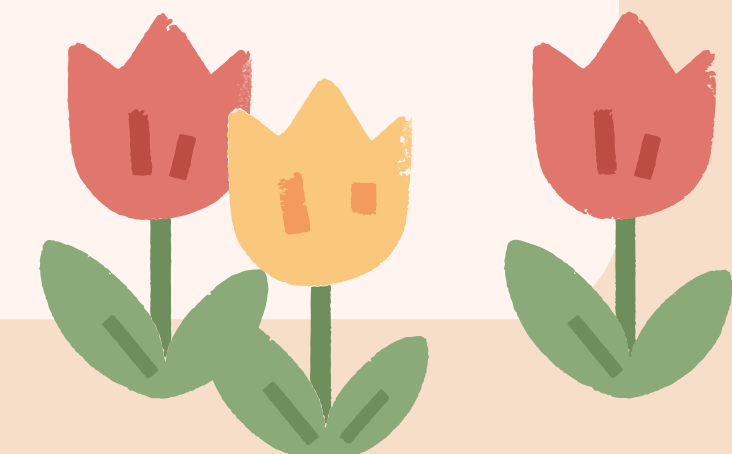
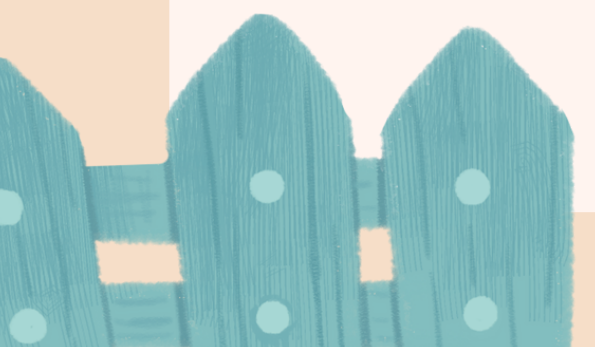

1. ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน

1.1 การนำเข้าสู่บทเรียน คือ วิธีหรือกลเม็ดที่ครูใช้เป็นสิ่งเร้าความสนใจผู้เรียนเพื่อเรียนรู้บทเรียนใหม่เป็นการกระตุ้นให้เกิดความสงสัยใคร่เรียนรู้ ใช้เวลาประมาณ 5-10% ของเวลาที่ใช้จัดการเรียนการสอน

1.2 สื่อเร้าที่ใช้เข้าสู่บทเรียนมีวิธีดังนี้

1) การใช้อุปกรณ์ เช่น รูปภาพของจริง	5) การสาธิต
ฉายภาพยนตร์ คลิปวิดีโอทัศน์	6) การท่ายปัญหา
2) การเล่าเรื่อง	7) การแสดงบทบาทสมมติ
3) การร้องเพลง	8) การทบทวนบทเรียนเดิมเชื่อมต่อบทเรียนใหม่ เป็นต้น
4) การสนทนา ชักถาม	

2. ทักษะการอธิบาย

2.1 การอธิบาย (Explanation) หมายถึงกระบวนการสื่อความหมาย (Communication) เพื่อให้ผู้เรียนหรือกลุ่มผู้เรียนเกิดความเข้าใจในทัศนที่นำเสนอ

2.2 เวลาที่มีการอธิบายในการเรียนการสอน

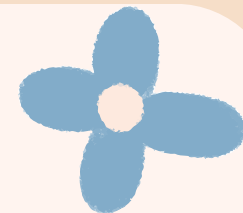
1) การสอนแบบเชิงรับหรือครูเป็นศูนย์กลางนั้นอาจเป็นการอธิบายเป็นหลักในทุกขั้นตอนการสอน

2) การเรียนการสอนแบบเชิงรุกหรือเด็กศูนย์กลางนั้นอาจเป็นการอธิบายเป็นหลักเมื่อผู้เรียนสร้างความรู้

2.3 ลักษณะการอธิบายที่ดี

1) การอธิบายของครูเข้าใจ น่าสนใจ โดยใช้สื่อประเภทต่างๆ ประกอบ

2) การอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจชัดเจนครอบคลุมในทัศนที่กำหนด

2. ทักษะการอธิบาย

- 3) ลำดับขั้นตอนของการอธิบายเริ่มจากเข้าใจง่ายไปหายาก
- 4) การอธิบายใช้ภาษาท่าทาง สีหน้า สายตา เหมาะสมใช้เสียงหนักเบา มีบุคลิกลักษณะที่ดีสร้างบรรยากาศเป็นสุข
- 5) การอธิบายใช้ภาษาถูกต้อง ชัดเจนรวมทั้งการใช้คำควบกล้ำ
- 6) การอธิบายใช้การพูดซ้ำ ย้ำ ด้วยวิธีการให้ผู้เรียนผ่อนคลาย

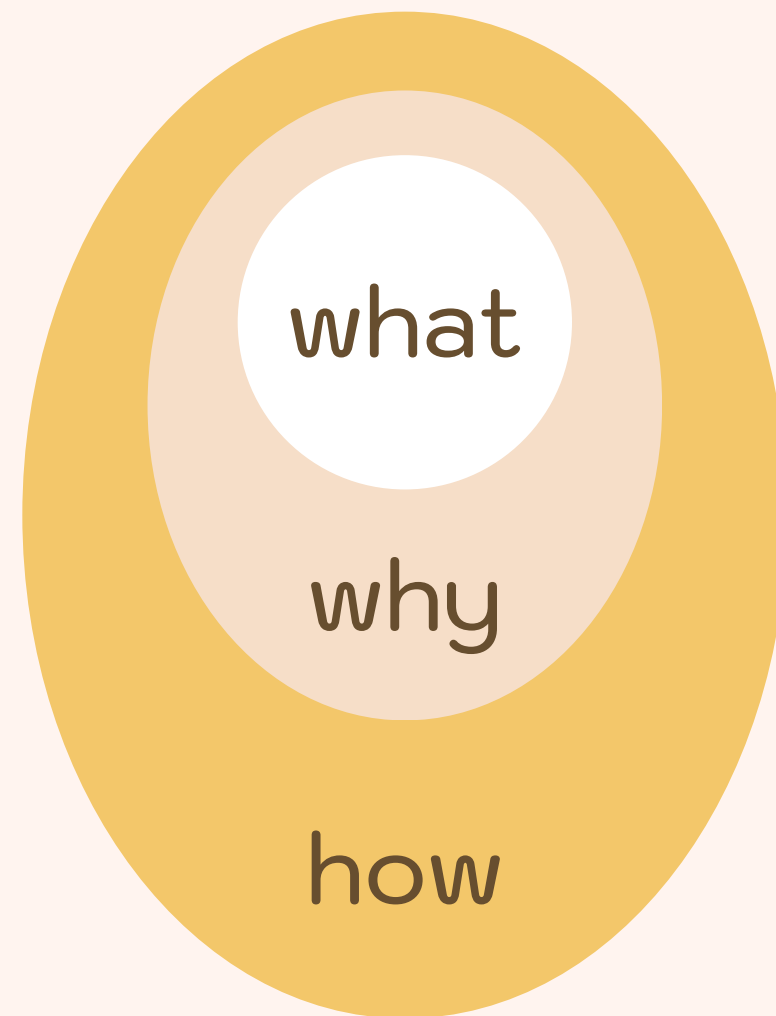

3. ทักษะการใช้คำถาม

3.1 การใช้คำถาม คือ กลวิธีการถามและตอบ คำถามอันเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้ผู้เรียน หาคำตอบ คำถามทรงพลัง คือ

ประเภทของคำถาม

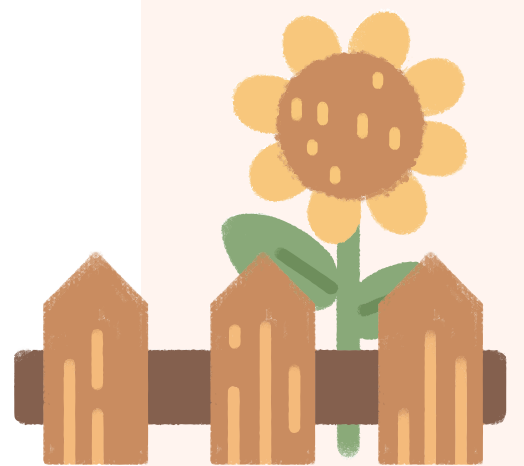
คำถามแบ่งหรือจำแนกโดยใช้เกณฑ์ต่างๆ ได้ เช่น คำถามระดับต่ำ คำถามระดับสูง คำถามง่าย คำถามยาก นักการศึกษาบางกลุ่มแบ่งประเภทคำถามตามระดับขั้นของการใช้ความคิดในพุทธิพิสัย (Cognitive domain) ตามความคิดของ Benjamin Bloom โดยแบ่งคำถามเป็น 6 ประเภท ซึ่งเสนอในรูปแบบเดิมและแบบใหม่

Old Version

New Version

นิยามของคำถามประเภทต่างๆ และตัวอย่างคำถาม

ประเภทคำถาม	ค่านิยาม	ตัวอย่างคำถาม/คำสั่ง
1. ถามความรู้ / ความจำ	คำถามที่มีคำตอบแน่นอน ถามเนื้อหาเกี่ยวกับข้อเท็จจริง คำจำกัดความ คำนิยาม คำศัพท์ กฎ ทฤษฎี ถามเกี่ยวกับใคร (who) อะไร (what) เมื่อไร (when) ที่ไหน (where) รวมทั้งใช่หรือไม่	1. การคุมกำเนิดหมายถึงอะไร 2. มนุษย์สัมพันธ์หมายถึงอะไร 3. ผู้ค้นพบทฤษฎีสัมพันธภาพ คือใคร 4. ไมเคิล ฟาราเดย์ เป็นนักวิทยาศาสตร์ชาติอะไร 5. บริเวณใดของไทยพบทอง มากที่สุด 6. มนุษย์สามารถพิชิตดวงจันทร์ได้ เมื่อปีใด
2. ถามความเข้าใจ	คำถามที่ต้องใช้ความรู้ ความจำ มาประกอบเพื่ออธิบาย ด้วยคำพูดของตนเอง เป็นคำถามที่สูงกว่าถามความรู้	1. ลักษณะของผู้มีสุขภาพจิตดี เป็นอย่างไร 2. จงเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างการแพร่และออสโมซิส 3. จงแบ่งประเภทพืชที่กำหนดให้ ตามเกณฑ์ของท่านเอง 4. ตัวอย่างกรดที่ใช้ในชีวิต ประจำวันมีอะไรบ้าง
3. ถามการนำไปใช้	คำถามที่นำความรู้และความเข้าใจ ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่	1. ท่านจะมีวิธีประหยัดการใช้น้ำมัน ในครอบครัวของท่านได้อย่างไร 2. เมื่อเข้าชมพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ ท่านควรจะปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง 3. ท่านจะทดสอบว่าน้ำส้มสายชู ในครัวของท่านเป็นของแท้หรือ ของปลอมได้อย่างไร

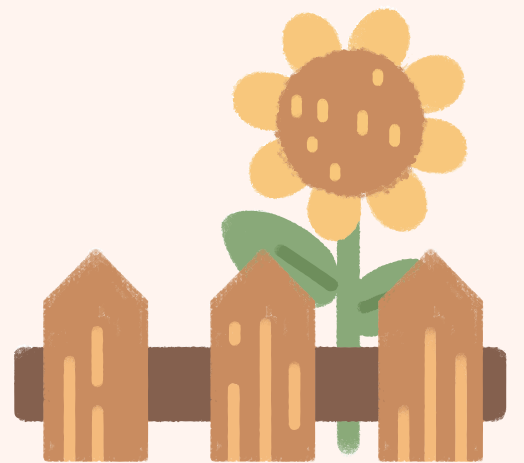
นิยามของคำถามประเภทต่างๆ และตัวอย่างคำถาม (ต่อ)

ประเภทคำถาม	คำนิยาม	ตัวอย่างคำถาม/คำสั่ง
4. ถามการวิเคราะห์	คำถามที่ให้อ่านแยกแยะเรื่องราวต่างๆ ว่าประกอบด้วยส่วนย่อยอะไรบ้าง โดยอาศัยหลักการ กฎ ทฤษฎี ที่มาของเรื่องราว หรือเหตุการณ์นั้น	1. อาหารในงานนี้ประกอบด้วยสารอาหารประเภทใดบ้าง 2. มูลเหตุสำคัญที่ทำให้สถิติการมีสุขภาพจิตไม่ดีของคนในกรม. สูงขึ้นคืออะไร 3. สาเหตุสำคัญใดบ้างที่ทำให้เยาวชนเสพยาเสพติด 4. ประชาชนในแต่ละภาคของประเทศไทยมีความเป็นอยู่แตกต่างกันนั้น มีปัจจัยสำคัญใดเป็นสาเหตุบ้าง
6. ถามการสังเคราะห์	คำถามที่ใช้กระบวนการคิดเพื่อสรุปความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลย่อยๆ ขึ้นเป็นหลักการหรือแนวคิดใหม่	1. จงสร้างรายการอาหารที่สามารถจัดเลี้ยงชาวต่างชาติ 5 – 6 ชาติ โดยให้มีอาหารประจำชาติของแต่ละชาติด้วย 2. จงออกแบบสื่อที่ผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมตะวันออกและตะวันตก 3. หนังสือพิมพ์ใหม่ ที่ได้จากวิเคราะห์หนังสือพิมพ์ชนิดต่างๆ เมื่อได้มีการออกแบบแล้วเป็นอย่างไร
5. ถามการประเมินค่า	คำถามที่ให้ผู้เรียนตีคุณค่าโดยใช้ความรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น ในการกำหนด	1. ท่านมีวิธีการใดที่จะบอกได้ว่าบุคคลนี้ดี บุคคลนั้นไม่ดี 2. ผลการทำโครงการวิทยาศาสตร์ตามเกณฑ์เพื่อประเมินค่ากลุ่มใดดีที่สุด 3. ความคิดเห็นของเพื่อนคนใดเหมาะสมที่สุด 4. นักเรียนคนใดมีความสามารถในการนำเสนอผลการทดลองเป็นที่ชื่นชมมากที่สุด

3. ทักษะการใช้คำถาม

3.2 ลักษณะการใช้คำถามที่ดี มีดังต่อไปนี้

1. เตรียมคำถามล่วงหน้า เพราะจะสามารถเรียงลำดับตามความง่ายยาก ตามลำดับเนื้อหา และยังมีความมั่นใจในการถาม
2. ถามอย่างมั่นใจโดยใช้ภาษาชัดเจน กะทัดรัด
3. ถามแล้วต้องมีเวลารอคอย (wait - time) ประมาณ 3 วินาที เพื่อเปิดให้ผู้เรียนทั้งเก่งและไม่เก่งได้คิดอย่างทั่วถึง จากนั้นจึงเรียกชื่อผู้เรียนให้ตอบคำถามไม่กำหนดผู้ตอบก่อนถามคำถาม
4. ถามทีละคน และตอบทีละคน แต่ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนตอบหลายๆ คนในคำถามเดียวกัน
5. ถามแล้วไม่ทวนคำถาม และไม่ทวนคำตอบ
6. ควรใช้ท่าทาง เสี่ยงประกอบการถามเพื่อกระตุ้นความสนใจ
7. ควรใช้คำถามปูพื้น เมื่อตอบคำถามแรกไม่ได้
8. ควรใช้คำถามง่าย และยากปนกันในการสอนครั้งหนึ่งๆ
9. ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนถามคำถามผู้สอน

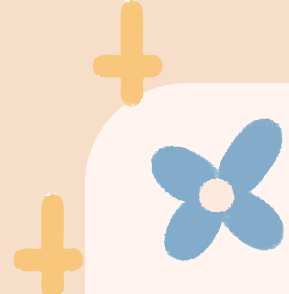
4. ทักษะการสรุป

มี 2 แบบ

1.การสรุปย่อ (Summarizing)

2.การสรุปข้อยุติ (Drawing conclusion)

ทักษะการคิด	ความหมาย	ตัวอย่างคำถาม
การสรุปย่อ (Summarizing)	การเก็บใจความสำคัญของเรื่อง เหตุการณ์ หรือ ปรัชญาการณแล้ว เรียบเรียงใหม่ เพื่อนำเสนอใหม่อย่าง สั้นๆ	• เรื่องย่อ “รามเกียรติ์” เป็น อย่างไร • ใช้ช่วยสรุปสั้นๆ ว่าตอนไปเข้าค่าย พักแรม พวกหนูทำอะไรบ้าง
การสรุปข้อยุติ (Drawing conclusion)	การนำสาระสำคัญต่างๆที่รวบรวมมา ทั้งหมดสรุปเป็นข้อความรู้หรือข้อยุติ สั้น เพื่อตอบปัญหาปัญหาที่สงสัยหรือ ต้องการ	• หลังจากพวกเราช่วยกันเสมอ ประสบการณ์เกี่ยวกับถ้วยเตี้ยวเรือ มาแล้ว เราจะสรุปได้หรือยังว่า ถ้วยเตี้ยวเรือคืออะไร มีลักษณะ เด่นอย่างไร จากข้อมูลในตารางต่อ ไปนี้สรุปผลว่าอย่างไร • เมื่อสำรวจความพอใจของทุกคนใน ที่นี่เสร็จแล้ว ผลสรุปเป็นอย่างไร

5. ทักษะการใช้สื่อการสอน

1. การใช้สื่อการสอนเป็นความสามารถในการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ คน และวิธีการรวมทั้งแหล่งการเรียนรู้ทั้งทางกายภาพและดิจิทัล อันเป็นตัวกลางให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

2. การเลือกและการใช้สื่อการสอน

2.1 การเลือก

1) ให้สอดคล้องกับบทเรียนเหมาะสมกับวัยและระดับสติปัญญาของผู้เรียน

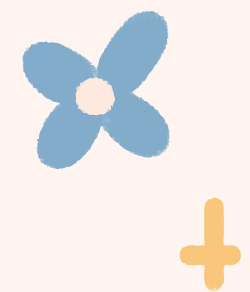
2.2 การใช้

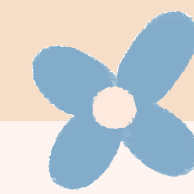
1) ใช้อย่างถูกต้องด้วยความคล่องแคล่ว

2) ใช้อย่างคุ้มค่าอาจใช้ให้คุ้มในทุกขั้นตอนการเรียนการสอน

3. ประโยชน์ของการเลือกและใช้สื่อการสอนอย่างมีคุณภาพคือ

3.1 กระตุ้นความสนใจหรือเร้าใจ เกิดความสงสัย อยากเรียนรู้ จนเกิดการเรียนรู้ (learning)

3.2 ให้โอกาสผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง

3.3 ช่วยให้เกิดความเข้าใจและจดจำได้นาน

4. การใช้สื่อการสอนในแต่ละขั้นตอนการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์คือได้เกิดการเรียนรู้

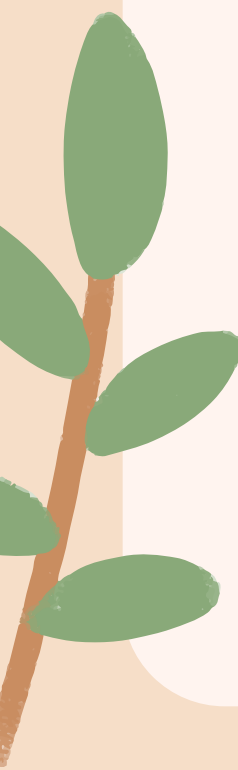
4.1 ขั้่นนำ (5-10%) นำให้ตื่นเต้นใช้ป็นสิ่งเร้า กระตุ้นให้เกิดความสงสัยมีการคาดคะเน คำตอบเป็นการลั่วงประสพการณ์เดิม (elicit the prior knowledge)

4.2 ขั้่นสอน(80-90%) สอนอย่างกลมกลืน

2.1) ใช้สื่อฯ เพื่อการสืบค้น สู่การสืบสอบด้วยตนเอง จากนั้น ครูอธิบายเชื่อมโยงอย่างเข้าใจ

2.2) ใช้สื่อเพื่อการนำเสนอต่อกลุ่ม ต่อชั้นเรียน

2.3) ใช้สื่อเพื่อการทำแบบฝึกเพื่อควมลุ่มลึกในควมรู้ (K) เชี่ยวชาญในการคิดและปฏิบัติ(S) รวมทั้งบ่มเพาะคุณลักษณะที่พึงประสงค์(A) เกิดความเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา

2.4) ใช้สื่อฯ เพื่อการให้โอกาสผู้เรียนประยุกต์การเรียนรู้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้
(learning outcomes)

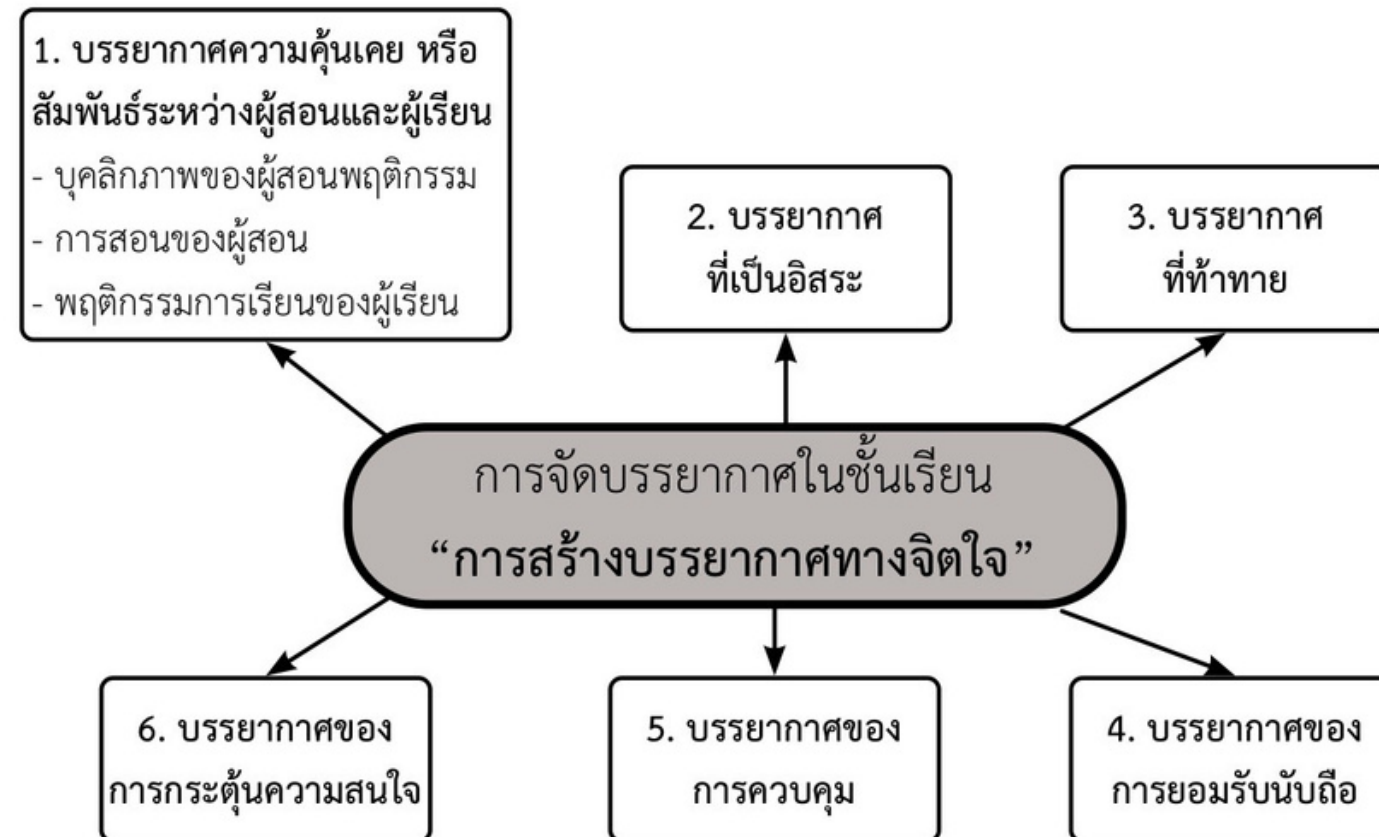
4.3 ขั้นสรุป(5-10%) สรุปจบจับใจ ใช้สื่อเพื่อการสรุปอาจแบบสรุปสรุปย่อเรื่องราวที่มี
รายละเอียดหรือสรุปข้อยุติตามมโนทัศน์ของบทเรียนด้วยสื่อฯ สามารถจับใจผู้เรียนให้
ทั้งจำและประทับใจ

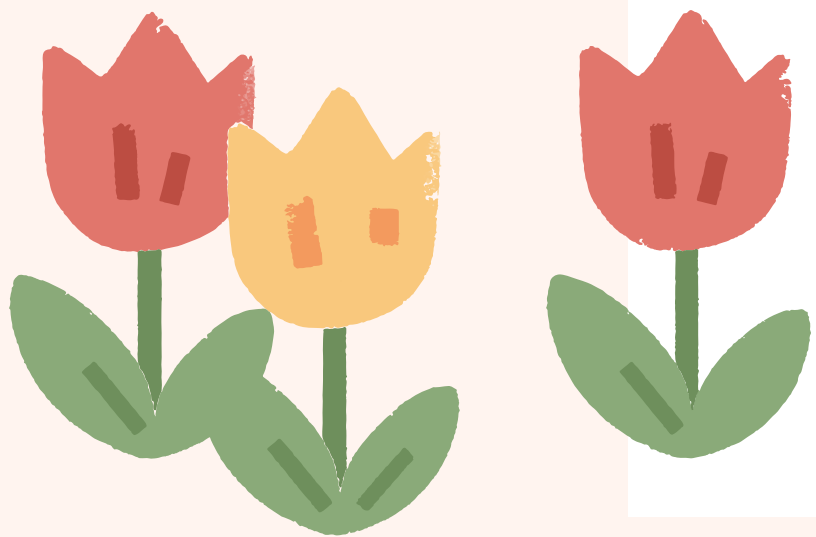
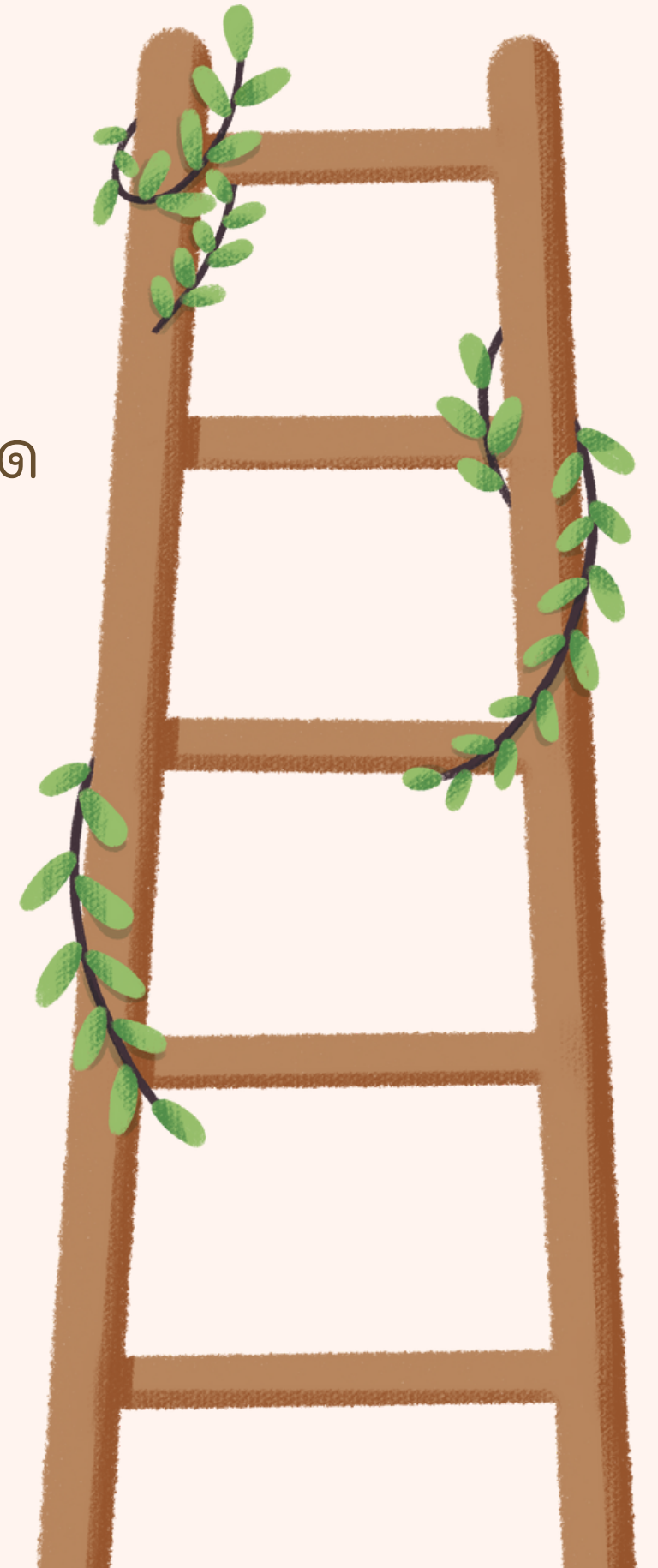
6. ทักษะการสร้างแรงจูงใจ

เทคนิคการสอนของครูเพื่อสร้างแรงจูงใจ

1. มีลำดับขั้นตอนการสอนและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนเป็นระยะ
2. ใช้รูปแบบ วิธี และเทคนิคการสอนหลากหลาย
3. ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการเรียนรู้เชิงรุก เรียนตามความสนใจความถนัด
4. ให้โอกาสผู้เรียนแต่ละคนแสดงความสามารถ ปัญญา และศักยภาพ

ผัง การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน “สร้างบรรยากาศทางจิตใจ”

7. ทักษะการเสริมแรง

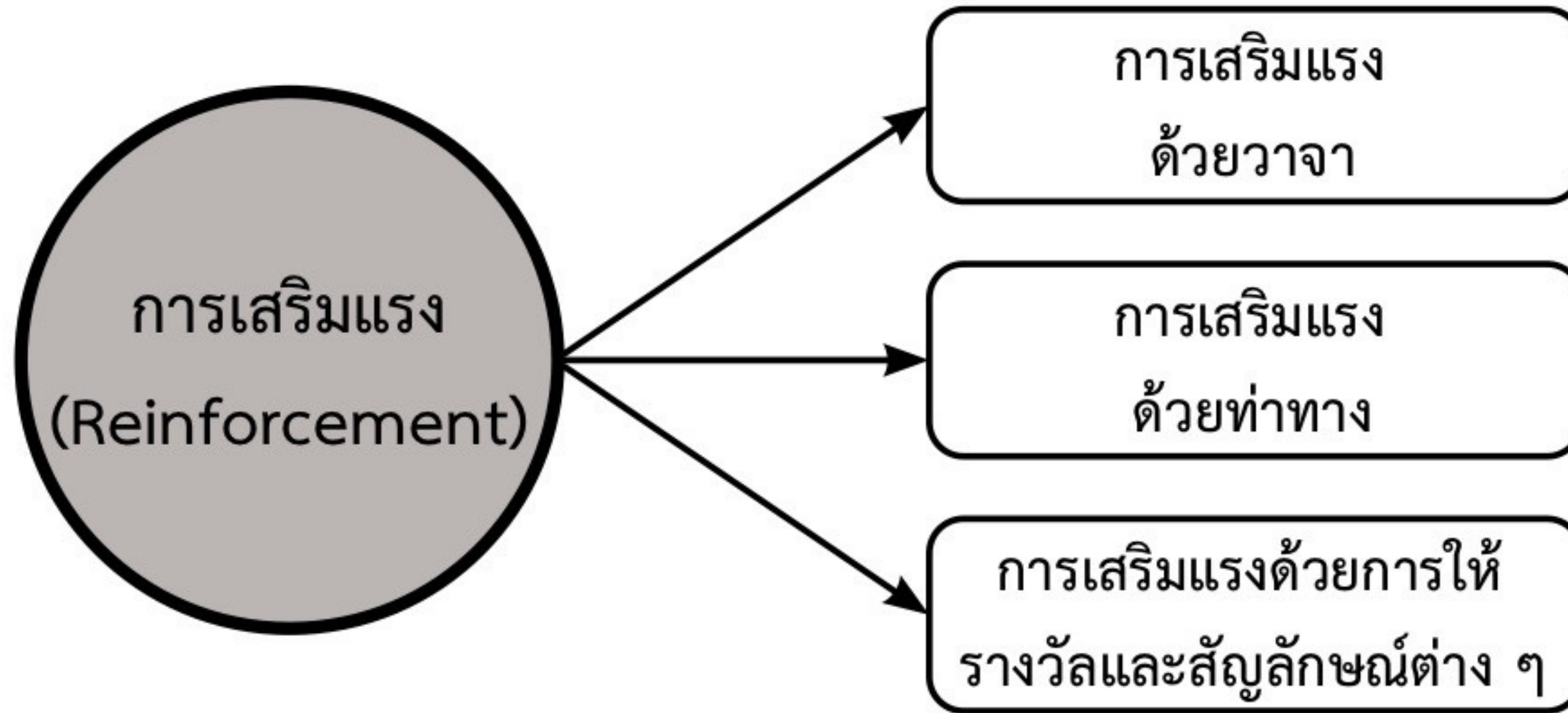
การเสริมแรง เป็นสิ่งที่ผู้สอนควรกระทำและรู้เทคนิคในการเสริมแรง เมื่อผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ประสบความสำเร็จ ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะการเสริมแรงทางบวก ที่ผู้สอนควรรู้จักเทคนิคการให้การเสริมแรง คือ เสริมแรงแบบต่าง ๆ ดังนี้

การเสริมแรงด้วยวาจา เช่น กล่าวชมว่า ดี ดีมาก เป็นความคิดที่ดี น่าสนใจ ยอดเยี่ยม โดยผู้สอนต้องพูดให้ตรงกับความจริงตามสภาพที่ผู้เรียนแสดงพฤติกรรม และไม่เสริมแรงที่มากเกินไป จนนักเรียนเคยชินกลายเป็นเรื่องธรรมดา

การเสริมแรงด้วยท่าทาง เช่น แสดงการยอมรับ โดยการพนักรหน้า ยิ้ม พอใจ ตั้งใจฟัง ประบมือ การใช้สายตาแสดงความสนใจและพอใจ การสัมผัสกาย และแสดงอาการยอมรับ

การเสริมแรงด้วยการให้รางวัลและสัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น การให้วัตถุสิ่งของ การนำผลงานมาแสดง และยกย่อง การติดป้ายประกาศเพื่อแสดงผลงานการใช้เครื่องหมายดีเด่น

7. ทักษะการเสริมแรง

ผัง การเสริมแรง

“ครูรักเด็กและเด็กรักครู” พฤติกรรมของครูที่แสดงความรักเด็ก
อันจะเป็นผลให้เด็กรักครู คือพฤติกรรมดังต่อไปนี้

ครู		เด็ก
ผู้สอนยิ้มแย้ม	→	ผู้เรียนแจ่มใส
ผู้สอนกระตือรือร้น	→	ผู้เรียนกระปรี้กระเปร่า
ผู้สอนถามคำถาม	→	ผู้เรียนคิดและตอบคำถาม
ผู้สอนเปิดโอกาส	→	ผู้เรียนคิดอิสระ
ผู้สอนทำท่าย	→	ผู้เรียนกระตือรือร้น
ผู้สอนนำวิเคราะห์	→	ผู้เรียนร่วมอภิปราย
ผู้สอนเอาใจใส่ดูแล	→	ผู้เรียนมีระเบียบวินัย
ผู้สอนแต่งตัวเรียบร้อย	→	ผู้เรียนเคารพ
ผู้สอนแสดงความเป็นมิตร	→	ผู้เรียนสุขและอบอุ่นใจ
ผู้สอนเน้นกระบวนการ	→	ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น

พฤติกรรมของครูที่ไม่แสดงความรักเด็ก ไม่มีความเอื้ออาทร
ขาดความกรุณาเมตตา ขาดความรัก ความช่วยเหลือลูกศิษย์ทั้งในเวลา และ
นอกเวลาเรียน เป็นพฤติกรรมของ “ครูไม่รักเด็ก เด็กก็ไม่รักครู” ได้แก่
พฤติกรรมต่อไปนี้

ครู	เด็ก
ผู้สอนเคร่งเครียด ไร้รอยยิ้ม	ผู้เรียนหวาดกลัว
ผู้สอนเข้มงวด	ผู้เรียนหงุดหงิด
ผู้สอนเฉื่อยชา	ผู้เรียนหงอยเหงา
ผู้สอนเฉยเมย	ผู้เรียนเฉื่อยชา
ผู้สอนมีน้ำเสียงดุดัน	ผู้เรียนหวาดกลัว
ผู้สอนฉุนเฉียว	ผู้เรียนอึดอัด
ผู้สอนมีน้ำเสียงบราบเรียบ	ผู้เรียนไม่สนใจ
ผู้สอนท้อถอย	ผู้เรียนท้อแท้
ผู้สอนไม่ท้าทาย	ผู้เรียนเบื่อหน่าย
ผู้สอนเน้นบรรยาย	ผู้เรียนคิดไม่เป็น

บรรยากาศข้างต้นนั้น ผู้เรียนไม่ได้แสดงความคิดเห็น ซักถามเสริม
ความคิด และไม่ได้มีโอกาสโต้แย้ง ผู้เรียนคิดไม่เป็น ทำไม่เป็น และแก้ปัญหาไม่เป็น
คือ คิดไม่เป็น ทำไม่เป็น แก้ปัญหาไม่เป็น รักไม่เป็น

"ให้ครูรักเด็กและเด็กรักครู"

- พระราชกระแส เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว -

“ให้ครูสอนเด็กให้**มีน้ำใจ**ต่อเพื่อน ไม่ให้แข่งขันกัน
แต่ให้แข่งขันกับตัวเอง ให้เด็กที่เรียนเก่งกว่าช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนช้ากว่า”
“ให้ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำร่วมกัน เพื่อให้เห็นคุณค่าของความสามัคคี”